Eduskunnan asunto- ja ympäristöjaosto 23.10.2020

Viite: Asunto- ja ympäristöjaoston lausuntopyyntö 7.10.2020

Asia: HE 146/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021

Teema: Mom. 35.01.65 Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon

Ympäristökasvatusjärjestö FEE Suomi kiittää lausuntomahdollisuudesta ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Talousarvioesityksessä vuodelle 2021 on Ympäristöministeriön hallinnonalan avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon (35.01.65) esitetty 2 130 000 euron määrärahaa. Tämä tarkoittaa sitä, että ko. momentin määrärahaa esitetään pienennettäväksi 100 000 eurolla kuluvaan vuoteen verrattuna. Leikkaus on 4,5 %.

Momentin määräraha on valtakunnallisesti merkittävin valtionapu luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöille sekä ympäristökasvatus- ja valistushankkeille.

Momentin määrärahaa käytetään yleisavustuksiin valtakunnallisille luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöille niiden perustoimintaan. Riittävällä tasolla pysyvä valtionapu on järjestöille välttämätöntä, jotta niiden suunnitelmallinen ja vaikuttava työ luonnon- ja ympäristönsuojelussa eri tasoilla voidaan turvata. Avustukset luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöille edistävät erittäin kustannustehokkaasti ympäristöministeriön hallinnonalan tavoitteita.

Koronapandemian keskelläkin haluamme nostaa esiin ympäristökasvatuksen suurta tarvetta. Ilmastonmuutoksen hillitsemisellä ja luonnon monimuotoisuuden turvaamisella on kiire. Juuri näistä aiheista tehdäänkin tällä hetkellä paljon ympäristökasvatustyötä valtakunnallisissa luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöissä. Ympäristökasvatusta tehdään monin tavoin mm. tuottamalla materiaalia opettajien tueksi, järjestämällä koulutuksia ja viestimällä aktiivisesti näistä aihepiireistä. Jotta järjestöjen ympäristökasvatustyötä voidaan tehdä tehokkaasti, laadukkaasti ja pitkäjänteisesti, on välttämätöntä turvata luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöjen rahoitus.

Momentin 35.01.65 määräraha sisältää myös ympäristökasvatuksen ja -valistuksen hankeavustukset. Ympäristökasvatuksen ja -valistuksen hankeavustuksia haettiin vuodelle 2020 1,6 miljoonaa. Rahoitusta pystyttiin myöntämään v. 2020 budjetista kuitenkin vain 298 000 euroa. Ilman rahoitusta on jäänyt suuri määrä hyviä ja tarpeellisia hankkeita. Kehittämishankkeiden tosiasiallinen rahoitustarve on ollut moninkertainen myönnettyyn verrattuna.

Sanna Marinin hallitusohjelmassa on sitouduttu *edistämään luonto- ja ympäristökasvatusta sekä ottamaan huomioon kestävä kehitys ja ilmastokasvatus [--] läpileikkaavina teemoina eri koulutusasteilla*. Momentin 35.01.65 määrärahalla voidaan merkittävästi edistää näitä molempia hallitusohjelmakirjauksia. Mielestämme valtion tulisi johdonmukaisesti lisätä tähän kohdistettua rahoitusta: sekä lisäämällä luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöjen rahoitusta että ympäristökasvatuksen hankerahoitusta.

Ensi vuoden 2021 talousarviossa tulee vastata tähän tarpeeseen erityisesti momentilla 35.01.65. Ehdotettu 100 000 euron leikkaus tulisi peruuttaa ja lisätä momentin 35.01.65 määrärahaa vähintään 200 000 eurolla.

Ympäristökasvatusjärjestö FEE Suomen puolesta

Sinikka Kunttu, toiminnanjohtaja